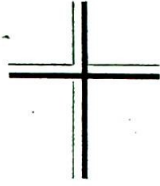

ST.

OLAV

11. juli 1946
58. årgang
Nr. 29-30

Sigrid Undset:
Til Olsok-fest

Katolisme og
kommunisme

UTSYN:
Tysklands ungdom

*
Lys over Israel
Undomsherberger
Hjemme og Ute

— 40

F
r
a
m
.
k
r
i
s
t
m
e
n
n
.
f
r
a
m

For dem som ikke tror at Jesus Kristus har «skapt himmelen og jorden og alle menn» — det vil si, er Gud selv — må Sankt Olav bli omtrent den mest frastøtende skikkelse i norsk historie. Skjønt, tilhengerne av en «historisk» Jesus — den ene eller den annen figur i de «historiske Jesuser»s fantombrigade — må vel også vite, at alle disse literære «Jesus-skikkelser» eksisterer ved sin middelalderlige forgjengers nåde.

Middelalderen trodde, at Jesus var Den hvorved alt er skapt, selv født, ikke skapt, av Faderen fra evighet av, sann Gud av sann Gud, Lys av Lys — og Lyset skinner i mørket, og mørket forsto det ikke. Han hadde rett til å gjenscape jordens åsyn, — rett til å by menneskene skape seg selv om og vinne seir over sine naturlige instinkter, hevnlyst, rovlyst, grenseløst maktbegjær, begjær etter rikdom, lyst, avveksling, etter medmenneskers beundring og redde underkastelse, — rett, fordi Han selv har lovet å være med sine troende alle dager inntil verdens ende og gjøre det mulig for dem, som synes umulig for kjøtt og blod, uhjulpel av overnaturlig nåde.

Men for alle som er kommet helt bort fra den kristne tradisjon, slik at de ikke engang i kraft av barndommens og oppvekstens inntrykk eller av vane kjenner forkjærlighet for dens spor i historien — må det falle naturlig å lete etter usannsynligheter og motsigelser i den kristne middelalders tradisjon om Hellig Olav. For selvfølgelig er der en evig motsigelse — som vi kristne kjenner hver fra vårt eget liv — i skildringen av de norske misjonskonger, som sannelig av naturen hverken var ydmyke eller saktmodige av hjertet, og likevel la hele sin kraft i kampen for å omvende sitt folk til Ham som har sagt: «Lær av meg, for jeg er saktmodig og ydmyk av hjerte.» Bare troen på at Han som uttalte et, menneskelig sett, så eventyrlig urimelig forlangende var Gud selv, kunne få Europas folk til å høre på det. Og skrekken for den almektige Gud alene har aldri været nok til å skaffe Ham gehør — derom vitner hele Europas historie i middelalderen — der var alltid menn og kvinner som turde trosse truslen om Helvede (som de trodde fullt og fast på), og

TIL OLSOK-FEST

Av Sigrid Undset.

Hellig Olav hadde sagt til den fredløse svenske kjempe som kom til ham på hans siste ferd inn til Norge og bød til å tro på kong Olav: «Hvis du vil tro på meg, da skal du tro det som jeg lærer deg; du skal tro at Jesus Kristus har skapt himmelen og jorden og alle menn.»

Didrik Frøshaug

Bygg & Tømmermester

Utfører all slags tømmer- og
byggerbeider

Innhent anbud

Nils Juelsgt. 49. Telefon 48178

Stemmebruk, Oplesning

Behandling av talefeil

ADELAIDE JØRGENSEN

Telf. 62373. — Jao. Aallegt. 16 III

Sykehusutstyr

og rekvisita.

Gaze
Bomull
Luftputer
Bekken
Hansker
Briller etc.

Elektromedicinsk avdeling
Røntgen, Film (Gevaert)

Innhent tilbud.

Norsk Medicinsk Varehus

Pilestredet 7^I og 11^{II} etg.

Telf, 14182-26539.; Telegr.adr. Varehuset.

Johan Olsen & Sønner

Murmester og entreprenørforretning

Kongensgt. 17, Oslo.

Etabl. 1896.

Telf. 25 085 - 25 223

O B S.

Da det nå er mange nye som
ønsker å abonnere på «St. Olav»,
bes gamle abonnenter å innsende
kontingenten om stopp vil unngås.

FUNET I KIRKEN

En bønnebok, paraply og hansker.

T. S. Jacobsen

Begravelsesbyrå

Ullevålsvn. 1

Telf. 32 334, 32 246

Privat 58 550, 94 372

St. Olavs Forlag og Ekspedisjon
er lukket til 5. august.

Redaksjonen i III. etg. pastor I.
Hansteen Knudsen.

De som har mottatt

regning på kontingent for «St. Olav», og ikke har inn-
sendt beløpet innen 15. august, blir strøket som abonnent.

Ved

ischias og reumatisme

forsøk

W. Stones' olier.

Fåes på alle apotek. Flasker à 125 g Kr. 2,15 inkl. oms.-avgift

A/S FARMACEUTISK INDUSTRI - OSLO

UTSYN

Katolsk ungdom i det okkuperte Tyskland

De tre vestlige militærregjeringer i Tyskland var helt fra begynnelsen av klar over at en av deres viktigste oppgaver var å ta seg av den tyske ungdommen, og særlig organisere fritiden utenfor skolen. Tre organisasjoner, en katolsk, en protestantisk og en kommunistisk er nå oppstått på tysk initiativ og godkjent av de allierte, til tross for at disse først hadde planlagt en felles organisasjon for å få bedre oversikt og disiplin.

De vest-allierte har i det store og hele vist liten forståelse for den katolske kirkes kraft og dype røtter i folket, men den katolske ungdommen får allikevel atskillig større frihet i de vestlige sonene enn i den russiske. Her er alle barn, gutter og piker, fra 6 år og oppover, medlemmer av en organisasjon som er strengt kontrollert av det kommunistiske partiet. Heller ikke er konfesjonsskolen tillatt. Teoretisk er der nå innrømmet religionsundervisning i statsskolene til barn hvis foreldre har mot til å be om det. Dette ble oppnådd i den allierte kontrollkomisjon i Berlin nylig, men russerne begrenser kirkens innflytelse strengt til katekismustimene, og de katolske ungdomsbevegelsene er helt bannlyst.

Det mannlige Katolske Ungdomsforbund hadde, da det ble oppløst av Gestapo, en halv million medlemmer og beskjeftiget over 100 funksjonærer i hovedkvarteret i Düsseldorf. Nesten halvannen million skolegutter og piker var med i Quickhorn og Neudeutschland organisasjonene og pikeavdelingen av det tyske Katolske Kvinneforbund. Ukeavisen Michael, tidligere Die junge Front, utgitt i Düsseldorf, hadde 300 000 abonnenter da den ble stanset av Gestapo i 1936. Disse tall viser dimensjonene av den bevegelsen som russerne fremdeles vil un-

dertrykke helt, og som de vest-allierte, kanskje med unntagelse av de franske, mest mulig prøver å overse.

Under det Tredje Rike viste den katolske ungdommen stor motstandskraft og fikk god støtte av sine ledere. Vi kan nevne Mgr. Ludwig Wolker som nektet å forlate fengslet så lenge hans kolleger ikke slapp fri. Pave Pius XI oppmuntret dem til å holde ut i sitt «Budskap til tysk katolsk Ungdom» som ble utsendt i påsken 1934, akkurat ett år etterat Hitler hadde tatt makten. De er derfor rimelig at den katolske ungdommen er fast besluttet på ikke å slå av på sine krav nå da nazismen er knust.

Biskopen av Mainz, Mgr. Albert Stohr, vendte seg ifjor sommer til de vestlige militærregjeringer med en plan for gjenoppbyggingen av de katolske ungdomsforbund, idet han henviste til Rikskonkordatet som de hadde gått med på å respektere. I prinsippet ble det gitt tillatelse, hva som også var vanskelig å avstå, da Mgr. Stohrs forslag helt fulgte de gjeldende direktiver for gjenoppdragelsen av det tyske folk. Biskopen gikk straks igang med arbeidet skjønt han ikke fikk noen oppmuntring. Den ovenfor nevnte Mgr. Wolker ble en av hans beste hjelpere sammen med Dr. Johannes Maassen, tidligere redaktør av Michael. Mgr. Wolker står for det nasjonale hovedkvarteret i det gamle cistersianske abbedi Altenburg ved Köln, og er åndelig leder for den mannlige ungdom, mens Mgr. Hermann Kleus er åndelig leder for de unge pikene og Dr. Maassen representerer legfolket. De to store bygningene i Düsseldorf hvor det nasjonale hovedkvarteret for holdt til, er blitt ødelagt under krigen, men den ene av dem er gjenoppbygget og blir antagelig hjem for Michael og 4 andre ukeblad for gutter, piker og ungdom som snart skal utkomme. Foreløbig er flyktningsarbeidet det viktigste og stiller alt annet i skyggen.

Mgr. Stohr har anlagt det katolske ungdomsforbundet etter samme prinsipper som katolsk aksjon, og den skiller seg derfor ut fra bevegelsen før krigen som var landsomfattende og centralisert. Den nye bevegelsen begynner nedenfra og arbeider seg oppover istedenfor å starte ovenfra og arbeide nedover. Biskopene er ansvarlige hver i sitt bispedømme hvis de da ikke oppnevner en prest til å handle for seg, men ellers arbeider hvert sogn selvstendig med sin avdeling. Gutter og piker fra 10—14 år hører

valgte å følge sine egne sinn og hjerter og sin rases naturlige impulser: griskhet, herskesyke, forakt for alt og alle som de ikke kunne kalle for sitt eget, vill grusomhet og munter grusomhet — fordi de også hadde sitt hedenskaps store dyd, motet.

Bare kjærligheten til Kristus har kunnet fullbyrde de enkelte sjelers omvendelse og gi dem den slagkraft som gjorde, de kunne prege Kristendommens merke på Vesterlandenes mangfoldige og uensartede kulturelementer. Den kjærlighet fødtes av troen på Guds kjærlighet — den ufattelige kjærlighet som åpenbart seg i Guds menneskevor- den, på den tålmodige Jesus som lot seg føde i et kaldt uthus og drepe på et kors mellom to stimenn, mens mere enn «tolv legioner engler» usynlig stod omkring og ventet for å lystre det minste tegn fra sin Herre.

Vi, Sankt Olavs trosfeller — som tror at Jesus er Gud og kan skape våre hjerter om etter sin hellige

vilje, dersom vi selv vil ta imot Hans nåde, vi hedrer Hellig Olav som vår konge så lenge der finnes et Norge, og nordmenn lever — her eller i Evigheten. Siden det var ham som ved sitt liv og sin kongegjerning og sin død ga Norge Troen. Og det står nu engang skrevet at Vor Herre har sagt: «Hvo som tror og blir døpt, skal bli salig, men hvo som ikke tror, skal bli fordømt.»

Bak alteret i Kristkirken i Nidaros lå hans lik i det gylnne skrin, så lenge det hellige messeoffer ble feiret der. Da den tid kom at Kristi Legemes og Blods mysterier ble tatt fra folket, ble Hellig Olavs lik gravet ned, ingen vet hvor. Men vi som tror at den triumferende Kirke i Himmelen og den stridende Kirke på jorden er ett, vi vet at Hellig Olav ber våre bønner med oss, vår folkehøvding som står for Guds åsyn, den fremste mann i vår kirke, hvor pres- tene «forkynner Herrens død, til Han kommer igjen.»

Valfart til Utstein kloster

2. pinsedag var menigheten i Stavanger med sokneprest og søstre på tur til Utstein Kloster. Noen gjester fra Bergensmenigheten var også med. Det var en dansk kutter som satte oss ut, og underveis ble skipperen så begeistret for sine pilgrimmer, at han gav seg til å koke bønnevis av gode jydske egg til oss. Kutteren stevnet ut mellom grønne øyer i stille vær. Mosterøy ligger ytterst ute mot frodig dyrket mark. Det var gammel kulturjord allerede da munkene kom dit i 1150 årene. Vårt første inntrykk da vi gikk i land, var sammensatt: vi så for oss en stille, fredens øy, fjern fra all verdens larm. Men det var ingen ødemark. Her hadde menneskene levet, arbeidet og bedt i århundredene.

Vi toget i bråket flokk med barnevogner og nistekurver oppover en grasskledd bakke hvor lammene sprang lekende omkring. Pastor v. d. Burg og noen av søstrene var gått i forvegen. Så da vi kom fram til klostret, var allerede alteret reist i kirkeruinen, og presten i ferd med å iklæ seg messeskruddet.

Menigheten fylte etter hvert det gamle kirkeskibet, hvor Guds egen himmel dannet taket. Igjen skulle de hellige ord leses mellom de innvidde stenveggene som en gang hadde gjenlydt av munkenes sang. Messen ble fulgt i dypt alvor.

I sin preken talte soknepresten om betydningen av tradisjonen som lot seg fornemme så håndgripelig sterkt her i våre fedres æverdige kirke. Men vi måtte ikke forveksle Kirken med dette forgjengelige stensymbol. Kirken er en levende organisme. Dens livsprinsipp er den guddommelige sannhet. Og han endte prekenen med en oppfordring til alle de troende om å la seg gjennomtrengte av denne sannhet, slik at enhver kunne bidra til å gjenreise Moderkirken i Norge.

Etter gudstjenesten leiret vi oss i klosterhaven under store gamle boketrær, og vann til kaffekjelen hentet vi i munkenes egen brønn. Bak de tykke stammene skinte fjorden blå. Det duftet søtt av juniengen.

Det traff seg så heldig at diektør Jan Petersen ved Stavanger Museum var på Utstein samme dag. Han foretok en omvisning i klostret og forklarte hvordan det

til sognets Jugendreich, fra 14—18 år henholdsvis til Jugendschaft og Mädchenschaft, og fra 18 år henholdsvis til Mannschaft og Jungfrauenschaft. Det er et viktig prinsipp at disse inndelingene ikke skal være eksklusive. Andre bevegelser som speiderforbund, sportsklubber osv. kan vokse opp innen rammen for den katolske ungdomsbevegelse. Reichsverband deutscher Jugendkraft, avdelingen for organisert sport, er ikke lenger noen uavhengig organisasjon, men kommer inn under biskopens lokale myndighet.

Resultatene har hittil vært gode. I Aachen, som vi har oppgaven fra, er bevegelsen, uten sammenligning den største i sitt slag med 12 672 medlemmer i 237 grupper, mens den største konkurrenten, en sportsklubb, bare teller 2164 medlemmer i 70 grupper. Den «fri tyske ungdom» har 40 medlemmer i 2 grupper. I Köln kan en sammenligne de tre organisasjonene etter en prosentvis representasjon, hvor katolikkene har 7 utsendinger, protestantene 2 og kommunistene 1.

opprinnelig hadde sett ut og hva de forskjellige rom hadde vært brukt til.

Utover ettermiddagen var det lek og idrettsøvelser i haven.

Det var blitt kveld før vi brøt opp. De siste som forlot klostret var to søstre. I det de kom ut under en av de gotiske portalene i sine ordensdrakter, kunne en et øyeblikk forestille seg at tiden hadde stått stille i syv hundre år. Eller rettere: tiden var oppslukt i den evighet som all fromhet streber etter. Harmonien i billedet skyldtes mindre de ytre ting enn den åndelige virkelighet som både klosterbyggerne og disse søstrene var innstillet på, den som utgjør sammenhengen, tradisjonen i Kirkens historie gjennom tidene.

F. W.

Katolikk og kommunist

Fundamentale motsetninger.

Verdenssituasjonen av i dag er tydeligere enn før krigen.

Forurensende elementer som en demoraliserende og en menneskefientlig nasjonalsosialisme er — i ulike grad — uskadeliggjort. Tendensene i kampen om en ny samfunnsordning kan spores inn på to helt opptrukne veier. En kan ta standpunkt til en kommunistisk eller en kristelig ordning. I alle andre tilfeller stiller en seg utenfor samfunnets realisme, utenfor ethvert sosialt samkvem.

I dag gjelder det å velge mellom den fullstendige gudløshet og den absolutte kristendom.

Den første representerer kommunismen som omfatter en fullstendig sosialisering, grunnet på en helt materialistisk verdensanskuelse. Den annen representerer katolisismen, som i en likeså rik samfunnsmessig organisasjon nøye regner med alle materielle verdier, men ordner menneskenes handlinger inn under deres overnaturlige bestemmelse. Kommunismen byr individet et menneskeverdig tilvære, gode vilkår for utvikling av arbeidsviljen idet han vurderer arbeidet som eiendom og formue, så hvert menneske kan leve av arbeidet sitt. Han sørger for riktig og oppdragende avspenninger, hygieniske boligforhold, går inn for en fullstendig rettslikhet for mann og kvinne, sosial rettferdighet, og meget mer. For kommunisten er det jordiske liv den eneste virkelighet. Erobringen av rommet og av tiden i dens historiske form sikrer mennesket den høyeste bestemmelse.

Ved fastsettelsen av sin kommunistiske grunninnstilling, som forener utgangspunkt og mål i seg, fant sosialreformatoren Marx en kraftig forsvarer i filosofen av samme navn. En tenker av genial målestokk, særlig dreven i Hegeliansk filosofi, erstattet han alle åndelige verdier i denne med materielle. I samtiden fant han en forbundsfelle av overbevisende veltalenhet! Historien er avgjørende for mennesket, forklarer alt og får en betydning som gjør enhver overnaturlig makt overflødig. Forsvarte ikke Hegel, hvis profetiske autoritet dengang var uangripelig, den oppfatning at det menneskelige vesen bare lar seg definere ut fra det historiske? Ifølge dette spekulative geni er det fåfengt å danne seg et tydelig bilde av menneskeheten ved hjelp av abstraksjonen. Den blir berøvet alt det den i tidenes løp har mot-

tatt. Nettopp, ved loven om det motsatte historiske gode er menneskeheten blitt hva den er. Men dersom på den ene side materien — objektet for den usårbare vitenskap, og på den andre side historien, som en ubestemmelig energikilde — er tilstrekkelige til å svare på alle menneskets spørsmål og å løse dem i praksis, da kan verden opprettholdes med ateismen som uuttømmelig kilde for menneskets religiøse og metafysiske behov. Marx har fullendt denne filosofiske innstilling i kommunismen med læren om menneskets handling på jorden. Hans etterfølgere beriker den med en mønsterverdig organisasjon og taktkikk. Millioner av arbeidere, sosialt og historisk arveløse, slutter seg sammen og bygger opp en solidaritet på nestekjærligheten som høyeste dyd. Derved er det grandiose verk grunnlagt! Mennesket blir forløst idet det går opp i den befrikkede kollektivitet; det er bare et spørsmål om tid, om en revolusjon av massene. Kommunismen viser seg således som en fullutviklet, komplett lære uttrykt i et system av liv og kamp. Uimotståelig besvarer den alle problemer, — politisk, sosialt og økonomisk er den et sluttet hele, en makt som ikke kan ødelegges. «Den er,» skriver Maritain, i sin «Humanisme Intégral», «en religion som sikkert er ute etter å erstatte alle andre religioner, — en ateistisk religion, der den materialistiske verdi-orden danner den dogmatiske delen og etiske og sosiale uttrykk livsregimet.» Således fordrer kommunismen ikke den ateistiske holdning som er nødvendig følge av dens sosiale idealisme, men ateismen blir tvertimot satt opp som prinsipp for dette ideal. Kommunismen er altså en antropocentrisk humanisme, en lære som vil at alt skal tjene mennesket og som i mennesket selv ser den høyeste makt, som kan og kjenner alt, når det bare vil begrense seg til jorden, og det er tilstrekkelig for hans livslykke. Det er denne ateistiske holdning som begrenser bevegelsen, og den klammer seg til dette prinsippet fordi det er det som holder det praktiske resultat i likevekt og som igjen mister all nødvendighet og enhver verdi uten ateismen.

Overfor kommunismen står den katolske kristenhet. I sin felleskapstanke er den blitt seg mer og mer bevisst at den ikke alene har et religiøst og overnaturlig kall, men like så meget et sosialt. Den nyeste historie har overbevist den om at den her på jorden har den hellige plikt å virkeliggjøre Kristi sosiale program, og at den ikke kan undra seg denne plikten uten å synde mot nestekjærlighetens bud, som er den annen kjærlighet, og som den første, kjærligheten til Gud, ikke kan bestå foruten.

Det er forståelig hvorfor det katolske kristenfellesskap må stå i motsetning til kommunismen. Som organisasjon er det det eneste som danner en mektig enhet, båret av en fullkommen lære, som både overnaturlig og naturlig gir svar på de menneskelige livsspørsmål. Og var det ikke Lenin i egen person som i samme åndedrag nevnte kommunismen med katolisismen? Den fornyede kristenhet — Frankrike gir nå eksemplet — som tar sine plikter mot hele folkefellesskapet meget alvorlig, støtter seg ikke bare på de teologiske sannheter i den kristne troslære, den grenseløse visdommen i evangelium og tradisjon, og den uomtvistelige kontinuiteten av den guddommelige lov i et ubrutt kirkelig hierarki. Den støtter seg samtidig på en mengde filosofiske arbeider, som fra den hellige *Krysostomus* over *St. Augustin* og *Thomas av Akvin* og en lang rekke andre helt opp til

Bergson, Maritain, Sertillanges og Blondel, er blitt en uavbrutt og uovertruffen mangesidig manifestasjon av den kristne tro, av fedrenes Gud og en inkarnasjonens humanisme.

Vi vil innskrenke oss alene til slutten av det 19. hundreåret. De vitenskapelige triumfer ser ut til å bekrefte den menneskelige forstands nesten grenseløse makt. Det er som om intet lenger kan stå imot vår tenkning. Øyensynlig er det vi som bestemmer alt, som hersker over alt, som handler uinnskrenket. Det kunne være fristende å anta den menneskelige fornuft som kilden alt velder fram av. Og skulle det finnes ubesvarte spørsmål enda, vilde de i morgen eller senere miste sin ugjennomtrenghet for oss. Hvem har fremdeles bruk for Gud, dette fantasiprodukt av den menneskelige uvitenhet! «Jeg er Gud, for jeg formår alt; jeg har lagnaden i mine hender.» — Men plutselig er det noe som klikker i virkelighetens nokså prektige maskin. Det er vitenskapen selv som må bekjenne at materien har en årsak, at det er «noe annet» bak og at dette annet «virker». Stoffet forklarer ikke hva som står i forbindelse med det vesentlige hos mennesket og livet.

Det er «ånden» som uimotståelig hevner seg. Filosofien må gjenopprette dens ære. Menneskene oppdager hva kristendommen siden Kristus uavbrutt har holdt fram: Mennesket er et åndelig univers. Det går langt ut over tid og rom. Det har av naturen en utslokkelig tørst etter det overnaturlige. I *Pascals* ord fatter en det dypest: Om mennesket setter seg opp imot Gud, er det bare fordi det ellers ville stå maktesløs overfor den guddommelige kjærlighet.

Etterat *Bergson* har formulert betingelsene for den moderne filosofiske vitenskap, finner han sin bestemmelse og sin fred i den romerske kristendom. I sin metafysikk utelukker han ikke en ny oppblomstring av teologien. Tidligere i skolastikken var de jo også forbunnsfeller, slik som hos den hellige *Thomas*. *Ollé-Laprune* forsvarte i sitt verk «Moralsk sikkerhet», under innflytelse av *Newman* og *Renouvier*, at sikkerhet ikke kan oppnås på rent intellektuell vei og uten viljens medvirkning. Dette prinsipp overført til teologien hjalp ham til å erkjenne at mennesket i syndens tilstand ikke kan få del i det overnaturlige liv, når viljen ikke samtidig blir hjulpet av nåden. *Maurice Blondel*, særlig aktuell etter krigen og elev av *Ollé-Laprune*, utvikler disse tankene videre. Han påpeker hvordan den menneskelige vilje også må la seg lede av visdommen i de menneskelige handlinger, av tradisjonens overbevisende kraft og erfaringens overtalelsesevne. Det er således takket være historiens kunnskap om den menneskelige handling, uttrykket for menneskets bevissthet og vilje, at det blir mulig for oss å få tak i sannheten.

Og så kommer *Blondel* med sitt mesterlige bevis og sin slutning: Det er kjennemerket på den menneskelige natur at denne sannhet først og fremst er overnaturlig, dernest naturlig. Finner vi på katolisismens høyre side den rent thomistiske visdom usvekket, så kommer vi på venstre side til den samme konklusjon at kristendommen i dag står sikrere enn noensinne før. Verden er ikke mer enn et middel, men den er det fornemste middel. Mennesket blir født her på jorden, fordi det er skapt av Gud for evigheten. I motsetning til *Marx's* lære om den materielle årsak som det fornemste, er det for den kjempende katolikk av i dag den åndelige. Den første

I POSTKASSEN

«I pinsen besøkte jeg min soknekirke.

Jeg bor langt fra kirken — ca. 15 mil — så jeg har dessverre ikke høve til å overvære messene søn- og helligdager slik som jeg så gjerne ville, det er langt og kostbart å reise, så for meg blir det til at jeg kan besøke kirken bare 4—5 ganger i året.

1. pinsedag var det i denne kirke i forhold til hva det kunne være, bare en håndfull katolikker. Jeg skulle anta at de andre i stedet for synes det er hyggeligere å reise til sine landsteder og hytter, framfor å besøke Guds hus.

De skulle vite det de damer og herrer katolikker i byene, at det rundt omkring i landet, på småsteder uten kirke, finnes personer som lengter etter å ta del i messen, men som på grunn av lange avstander ikke kan komme til kirke. Visste de dette — eller rettere sagt — tenkte de over dette, ville de kanskje gå i seg selv og sende en takk opp til Vårherre for at de selv hadde slik anledning.

Det er stygt å være misunnelig, men ikke desto mindre har jeg mange ganger misunt de som bodde slik at de hver søndag kunne få komme i kirken. Når jeg har åpnet «St. Olav» og lest referater fra ungdoms- og andre katolske foreninger, har jeg tenkt, det kan ikke være så vanskelig å være en god katolikk når man har slik hjelp som en forening kan gi en.

Hadde det ikke vært fordi jeg kan tro at Gud kanskje har en mening med å gjemme meg bort på en avsides plass, så hadde jeg syntes det var urettferdig at noen skal ha alt og andre intet!

Disse lunkne katolikker har ofte en unnskyldning på rede hånd, en av disse kjenner jeg: De liker ikke presten. Til dette vil jeg si at det ikke er presten man skal besøke i kirken, men for å søke Gud og for seg selv å ta del i de goder messen gir.

Presten er et menneske som du og jeg, tenk over hvor vanskelig det må være for ham å arbeide i en menighet som viser slik liten interesse.

Alle katolikker vet at presten står til deres tjeneste natt som dag, som sjelesørger, det skulle da ikke være for mye forlangt at de selv gledet presten ved å være mere aktive.

Ja dette var tanker som dessverre falt meg inn under mitt besøk i min soknekirke, og kan jeg med dette få noen til å forstå hvilke plikter de har ved å bo like i nærheten av kirken, så har jeg likevel ikke skrevet for-gjeves.»

M.

er avhengig av den andre. Materie og historie er bare jordiske synspunkter, — nødvendig for å by mennesket livsvilkår for den åndelige utvikling og virkeliggjørelsen av menneskets evige lykksalighet. Det kristne fellesskap er i dag i sitt sosiale strev religiøs, fordi det plaserer, slik som kommunismen, nestekjærligheten i brennpunktet for sine handlinger. Men den blir til en annen — kjærlighet som er foreskrevet av den første, kjærligheten til den himmelske Far. For kommunismen er ateismen en prinsipiell holdning, for den kjempende katolikk er teismen en prinsipiell holdning. Katolikken hyller en teosentrisk humanisme, en humanisme der Gud er midtpunktet.

For så vidt står kommunisten og katolikken i diametral motsetning til hinannen. Begge inntar de en klar holdning, men med så motstridende karakterer er disse holdninger uforsonlige.

St. Olav i ny drakt

Vårt hederkundne blad trer med dette nummer fram i ny drakt og delvis med nytt typografisk utstyr. Innhold og form kan alltid diskuteres, men ikke eksistensberettigelsen. Omlegningen som foreligger rører ved både den ene og den annen side. Men først og fremst gjelder det kravet om bladet før kravet til det. Bladet vårt går med faretruende underskudd, prisene ligger høyt og inntektene svikter. En har derfor funnet det nødvendig å gå til en mer rasjonell utnyttelse av spalteplassen og en nyregulering av annonseavdelingen. De estetiske forandringer som følger, håper vi også kan regnes som vinning.

Omslaget er valgt med omhu, og vi legger ikke skjul på at vi har hentet inspirasjon fra danskenes Katolsk Ukeblad, som vi hermed gir vår honnør. Men som det er våre særlige behov som har bestemt enkelthetene, så er det også Hellig Olavs ånd som vil prege helheten.

Under hans auspisier går bladet videre i tradisjonens sikre gang til innsats for rett og sannhet.

Red.

Omslagsbildet er et Hellig-Olavsmotiv etter detalj fra Kristian I.s reisealter, Nationalmuseet, København.

Ungdomsherberger

I tilslutning til hva det ble skrevet i nest siste nummer skal vi i dag gi liste over de steder hvor det foreløbig finnes katolske ungdomsherberger. På følgende steder er det innredet herberger:

Fredrikstad — St. Olav, Oslo — Hamar — Porsgrunn — Arendal — Kristiansand — Stavanger — Haugesund — Bergen.

I Halden kan det av visse grunner ikke bli herberge i år. På Stabekk, i Sylling, Tønsberg, Hønefoss og Molde blir det ikke plass til herberge i vanlig forstand. Men katolske ungdommer vil allikevel bli vel mottatt og hjulpet, særlig hvis de har høve til å gi en liten beskjed i forvegen. I Drammen har soknepresten vært bortreist og har ennå ikke avgitt svar. Men en kan gå ut fra at der blir herberge som på de ni førstnevnte steder.

Hvis det viser seg at disse herbergene i sommer utfyller et behov, vil det til neste år bli arbeidet videre med saken. Særlig er det jo om å gjøre å få herberger også utover på landet der det ikke er kirke. Men her kan en jo også nytte de vanlige ungdomsherberger.

Sokneprestene anmodes om å gjøre saken kjent i sine menigheter. Katolske ungdommer vil sikkert ha utbytte av å gjøre sin sommerferie til en syklende «pilgrimsreise» til de forskjellige kirker og menigheter landet over. Som nevnt i nest siste nummer av bladet vil en kunne overnatte en eller flere netter på herberget og få anledning til å tilberede sin mat. Ellers har en med seg det vanlige turutstyr som en da benytter også på herberget.

H. K. B.

LYS OVER ISRAEL

Av Mgr. J. Calvet.

(pro-rector ved Institut Catholique i Paris)

En religiøs iakttagere som nøye følger fakta og fram for alt deres åndelige innhold og tyding, kan ikke unngå å legge merke til hvordan den siste krigen, mer enn foregående omveltninger, har modifisert stillingsforholdet mellom Frankrikes religioner og de dunkle følelser som styrer det. Protestanter og katolikker har understreket en tilnærming til hinannen som selve kristendommens krav påbyr og som en god dag sikkert kan tales mer om. Det er i ganske særlig grad *jødene* og de *kristne* som ser på hverandre med nye øyne.

Tidligere var det ikke alltid vennskapsånden som kjenne-tegnet forholdet dem imellom. Vel er det så at rivningene ble så barske på grunn av politiske og økonomiske sær-interesser, men en må medgi at det skyldes for en stor del også den konfesjonelle biskheten.

Krigen har snudd opp og ned på stillingen ved å tilin-telgjøre selve grunnlaget for den: følelsene og avindtet. Etterat jøden var blitt jaget gjennom Tyskland og for-fulgt like inn i Frankrike på torturistisk vis, kom han til å stå i sympatisk lys for franske katolikker. Beskytte dem, var første rangs verk i motstandsbevegelsen.

Der er ikke et kloster i Frankrike, det være benedikti-ner-, kartheuser- eller fransikanerklostre som ikke har holdt en jøde i skjul. Det er blitt fortalt meg om en be-rømt jøde, som var blitt arrestert 1942 og undkommet, i tre år hadde holdt til i et trapisstkloster og levet munkecelle-livet så samvittighetsfullt at han hadde fått smak på dette livet og blitt tilbake etter krigen i dyp takknemlighet til Hitler som hadde vist ham vegen! En annen jøde, som riktignok ikke er blitt munk, taler om hvor rørt han var under høgmessen og i trappisterklostrets nattestillhet, alt fylt av den Eviges nærvær, når han lyttet til lovprisnin-gene som natt og dag, time etter time ble sunget til den Allerhøyeste med hellig kong Davids egne ord; det var som templet i Jerusalem stod opp igjen.

I denne holdningen sin likeoverfor jødene var der hos den katolske Kirke, bortsett fra patriotiske tanker, en kjærlighetsakt til stede, som Kristus selv hadde preket og som Kirkens overhode, Paven, nå ga eksemplet på. Men der forelå også en instinktiv og spontan lyst hos munkene til å hevde den gamle asylretten som alltid har vært knyt-tet til munkevesenet. Jødene har benyttet seg av dette «kompleks» hvor nasjonalkjenslen, brorskapsånden og kjærligheten til tradisjonen var tilsatt i ulike doser. De har utnyttet det; de har verdsatt velgjørenheten og de har uttrykt en samlet og offisiell takk, noe som alene er et nytt sosialt faktum. Høytideligheten har funnet sted i Rom, og den uttrykte ønsket fra israelitiske grupper i alle land. I hyldesten til Paven uttaler den jødiske for-samlingen sin takk for alle tegn på brorskap som Kirken har vist jødene i forfølgelsesårene og da deres liv kom innenfor barbariets fare: «Mange av Deres prester endte i fengsel og i konsentrasjonsleire, mange ofret sitt for å komme jødene til hjelp — jødene skal alltid huske dette som Kirken på Pavens bud har gjort for dem».

Denne takknemligheten innbyr til en viss vurdering av dem som takker og dem som blir takket etterat tingene er

kommet i nytt lys. Jøder og katolikker, forenet ved de bånd som knyttes av tjenester som ydes og tjenester som tas mot, har betraktet deres respektive stillinger med mer klartseende øyne. Mange av fordømmene er falt. Begge parter visste, men har først nå helt lagt for dagen, at deres religiøse fortid har vært badet i samme kilde, Bibelen, og at de er barn av den samme far, Abraham. Det er nettopp med dette navnet f a r at Katolikkerne nev-ner ham i messeliturgien. Og just der ligger i virkelighe-ten et åndsfellesskap som den lange skilnad ikke vil klare å slette ut: den nye lov avskaffer ikke den gamle; den tar næring fra den og fullender den.

Mengden som lever på legender og muntlige overlever-inger mer enn på historien og den skrevne vitenskap, er kommet til å tenke med en viss ømhet på at alle jøder, ifølge en profeti av dunkel herkomst og vakkende, men øm karakter, like før tidenes ende skulle omvende seg til Kristus. Og siden våre tider er hårde og forvirrende nok til at vi kunne anta at det bærer mot den store fallitt, har en øynet, ja en har sett virkeliggjort denne Israels tilslutning til Messias som først var kommet for Israel. Disse formodninger, så svake de enn er, er av stor verdi. De utgjør en del av dette «vektløse» som ved et givent moment får historiens vekt til å vippe.

En dypere tilnærmelse har funnet sted på det rent ånde-lige plan, og her har en grunn til å vente virkelig følelige konsekvenser. En vet godt hvor rik den jødiske ånd er, og ennskjønt den fra menneskehold er bunnet fast til den nasjonale egenart, så vider den seg fra guddommelig hold ut til universets grenser. Den lever verden en vidunner-lig forestilling om den Allerhøyeste, den får menneskekla-gen til å lyde så uendelig smertefull, men også påkallingen så rørende familiær at en ikke kan forestille seg det mer konkret. Hvilket folk, hvilken sivilisasjon kunne vel by menneskene et åndsinnhold maken til det som Moses, Isaia, Job og David bød.

Dette uforliknelige åndspreg lever videre i det jødiske fellesskap, men de beste kjennere av Israel mener at det i virkeligheten lever likesom en substans som har isolert seg fra enhver føling omkring. Livet krever at en kan stå fram i dagslyset, og merker en at luften er dårlig, må en sørge for å rense den og gjøre den gagnlig for alle. Jeg husker ikke hvilken jødisk filosof som nylig skrev at det jødiske åndspreg i framtiden kun kunne tri-ves, gro og forplante seg innenfor området og under be-skyttelse av den kristne lære. Så altfor langt borte fra Jerusalems tempel, har det ikke noe sted å ty hen. Like-som jødene under voldskrigen, må det søke ly innenfor Kirken.

Iakttagelsen er meget viktig. Den sikter i øyeblikket ikke til Jødedommens omvendelse til kristendommen, men det dreier seg om en slags tilnærmelse og forståelse mel-lom jødene og katolikkerne for å forsvare et felles familie-gode, Israels tanke, mot de ideologier som degraderer Guds og menneskets natur, — kort og godt, for å forsvare den åndelige skatt som gjennom Bibelen er kommet inn i ver-den.

Vi gratulerer

80 år

Frøken *Helene Germeten* kunne den 4. juli feire sin 80. fødselsdag og var gjenstand for megen oppmerksomhet fra slekt og venner.

Det er mange år siden frøken Germeten fant veien tilbake til Kirken. Hun ble i 1891 opptatt av pastor Wang. Det var i Urtegangen.

Vår kjære trossfelle har alltid vist stor interesse for alt som vedrører Kirken og er blant dem som trofast støtter vår katolske feriekoloni.

Hjerteligste lykkønskninger post festum!

60 år

Den 8. juli fylte herr *O. B. Olafsen* 60 år.

Han er godt kjent og meget avholdt i de katolske foreninger i Oslo.

Som ganske ung mann arbeidet han ivrig for Ynglingeforeningen og var især interessert for dens musikalske liv. Her dirigerte han sangforeningen «*Lætitia*» med stor dyktighet og til både glede og gagn for medlemmene.

Senere fikk St. Josefsforeningen nyte godt av hr. Olafsens rike initiativ, og når det gjaldt et eller annet foretagende, sparte han seg ikke, hverken på krefter eller pekuniært, derfor ble alt han satte i scene, vellykket.

Som foreningens formann i flere år fikk han arbeidet den godt fremover, og han fikk formet den slik at medlemmene hygget seg og ble glad i sin forening. På St. Josefsforeningens 50-års fest 1944 ble hr. Olafsen utnevnt til æresmedlem for sin store innsats og sitt gode medlemskap i foreningen.

Mest kjent er han dog sikkert i St. Olavsmenighet som dirigent for kirkekolet hvor han i årevis trofast møtte opp til hver eneste prøve og hver høgmesse både til fest og alminnelige søndager.

Med ønske om alt godt gratulerer vi hr. Olafsen post festum.
B. N.

*

St. Olav føyer til sine varme lykkønskninger. Ad multos annos!

Forøvrig er dette bare et tilfelle av en mer alminnelig revolusjon. De religiøse iakttagere slår fast at de siste hendinger har ryddet meget uveisomt terreng for forstanden som anstrenger seg for å finne en veg mellom lærene, og som nå ikke burde vært så langt unda det tidspunkt da en kan gjenoppta spørsmålet om Kirkenes gjenforening. Takket være den hurtigere åndsutviklingen under krig, forsøker en ikke å bane vegen lenger gjennom politikk, diplomati, ja for den saks skyld også gjennom teologi, — alle ærverdige realiteter, men strittende av spisse former. Nei, en baner vegen med åndens ubendige kraft som griper og forener hjertene i bunn og grunn. Hvis en på denne måten kunne komme til å forstå og holde litt av hinannen, da skulle det være en uventet og lykkelig følge av krigen, av unntagelsesforordninger og bruk av asylretten.

Stor gave til N.K.K.F.s innsamling til Hammerfest kirke

Fra Bergens menighet skrives det til oss:

En anonym giver i Bergen har gitt kr. 2000.— til N.K.K.F.s Finnmarksinnsamling, kr. 1000.— til alteret og kr. 1000.— til Gråsstrenes hospital. Da vi på annet vis er avskåret fra å takke giveren, må vi her få lov å si at vi er overveldet over den storartede gave, og på Bergensavdelingens vegne vil si Dem tusen takk ved Sekretæren.

N.K.K.F.s styre vil gjerne få føye sin varmeste takk til ovenstående. Vi er dypt takknemlige over at den hjelpsomhet og gavmildhet vårt tiltak er blitt møtt med, ikke minst for Bergens menighet, som også tidligere har sendt oss imponerende bidrag. En hjertelig takk til vår ukjente velgjører og til alle som støtter det gode formål med bidrag og arbeide.

For N.K.K.F.s styre

Elisabeth Sinding, viseformann.

HANS HØYÆRVERDIGHET BISKOPEN reiser til utlandet den 23. juli og blir borte noen måneder. I Biskopens fravær vil sokneprest dr. A. O. Sund stå for Vikariatts løpende forretninger.

Fra redaksjonen og ekspedisjonen:

På grunn av trykkeriets fellesferie utkommer neste nummer av bladet ikke før 1ste august.

...Ekspedisjonen er lukket i ferien inntil 5. august. Det samme gjelder St. Olavs Forlag.

I redaktørens fravær anmodes en om å henvende seg til pastor Hansteen-Knudsen i redaksjonelle anliggender.

Her hjemme — —

Oslo. St. Olavslaget og St. Halvardslaget har nedsatt en komité til å ta seg av høstbasaren, og denne er tenkt avholdt i dagene 6. til 20. oktober. Medlemmer av komiteen er følgende: Frk. Anna Duschek, fru Gerd Bongard, fru Gudrun Sørum, Fritz Geiner, Birger Nylund og Aage Fabian. Sistnevnte er formann, frk. Duschek kasserer, fru Sørum sekretær.

Basaren vil bli holdt 3 søndager og fire hverdager, og komiteen vil gjøre alt for at denne første fredsbasar må bli en hyggelig tilstelning, hvor det ikke bare blir å forlange av de besøkende, men vi vil også forsøke å gi noe igjen for de penger som vi håper å få inn. Komiteen arbeider derfor med å få arrangert forskjellig god underholdning så det må bli feststemning hver kvell i lokalene. Komiteen ber venligst alle som måtte ha noe å avse til det god formål å melde fra til komiteen eller til de respektive sokneprester. Vi ønsker alle vel møtt til høstens basar, og vi håper at det må bli et godt resultat til menighetenes beste.

Basarkomiteen.

Oslo. Eksamenfesten ved St. Sunnivaskolen blir alltid en merkedag for Kirkens marsj med de unge i tiden. Bakom alt det tidsmessige skinner evighetsverdiene, og det er nok det som tross alt har gitt St. Sunnivaskolen en så framrakende plass blant landets skoler. Den er ikke en søndagsskole til hverdag, men har preget hverdagens krav og møye med helligdagsglede og fred.

Det er inntrykket en sitter tilbake med etter eksamenfesten som fant sted for St. Sunnivaskolen og St. Olavs

gotteskole da 350 gutter og piker i nærvær av foreldre og pårørende fra alle lag i folket mottok sine vitnesbyrd i gymnastikk salen den 19. og 20. juli. På hovedfesten den 20., der også H.H. Biskopen og presteskabet i Oslo var til stede, forestod sokneprest dr. Sund utdelingen av avgangsvitnesbyrdene, og hans tale til barna var båret av en fortreffelig inspirasjon, som tilstedeværende Betzy Kjelsberg lot til å være like fangen av som de lysende barneansikter! Elevene deklamerte og sang både på norsk og fransk og engelsk, og alt ble avviklet i en nydelig ramme av dekorasjon og presisjon.

Provinsialpriorinnen, Mére Zoé, med overlæreren sr. Clemence og St. Sunnivaskolens samlede personale og Gutteskolens lærer hr. Øivinn Olafsen, har all ære av resultatene.

KRISTI LEGEMSFEST I OSLO. Kristi Legemsfest opprømt med strålende sol, og allerede fra tidlig om morgenen var St. Josefs søstrene i ferd med å pynte de to altere som var reist i friluft. Allerede før pontifikalmessen tok til kl. 11 var St. Olavs kirke fylt til siste plass, og da Hs. høyærv. biskopen kom inn i kirken fulgt av de assisterende prester tonte «Ecce sacerdos» mektig ut i kirkerommet. Biskopen ble under messen assistert av sokneprest Sund som erkediakon og pastorene Meeusen og Lowry som diakon og subdiakon, og pastor Hansteen Knudsen var seremonimester. I koret hadde de øvrige av den katolske geistlighet i Oslo tatt plass. St. Olavs kirkekor hadde for anledningen innøvd den firstemte «St. Paulusmesse» som ble sunget under ledelse av korets unge dyktige dirigent, Rolf Østby.

Hs. høyærv. biskopen holdt en vakker manende preken om alterets sakrament. Etter pontifikalmessens slutt tok prosesjonen sin begynnelse og de enkelte foreninger samlet seg under sine respektive faner. Baldakinen ble båret av medlemmer i St. Josefsforeningen i St. Olav og St. Hallvards menighet. Prosesjonen gikk først til det alter som var reist foran St. Josefs Institutt, hvor biskopen ga den sakramentale velsignelse. Derpå gikk så prosesjonen til alteret som var reist på trappen foran St. Olavs kirke. Da biskopen med den gyldne monstrans kom til kirketrappen knelte katolikkerne ned, de annerledes troende blottet sine hoder og politiet stod i stram giv akt, og gav honnor. Biskopen bad en bønn og gav velsignelsen og så tonet mektig og brusende «Gud signe vårt dyre fedreland» utover plassen og gaten, og prosesjonen fortsatte inn i kirken hvor koret sang en firestemmig «Tantum ergo» og den siste velsignelse ble gitt.

Så var Kristi Legemsfest slutt, en stor dag, en Kristi Legemsfest, skjønnere og vakrere enn noen gang før. — *Civis.*

Arendal. Kristi Legemsfest ble i år feiret her på en sjelden vakker og verdig måte. Dagen, som opprømt med strålende sol, der enda mere høynet festgleden, begynte med messe og felleskommunion i kirken kl. 8. Sokneprest Kielland Bergwitz holdt her en kort preken, hvori han med innerlighet og varme talte om Alterets hellige sakramente som den største og skjønneste gave Gud har gitt oss, og ba oss om alltid; men serlig under denne dags festligholdelse å takke Gud for denne rike gave som så uendelig langt overgår alle andre gode gaver, og uttalte håpet om at vi ved ofte og verdig å motta dette hellige sakramente, måtte la Gud bli mere levende i oss.

Nede i hospitalets have var et alter blitt vakker pyntet, og her fandt den høytidelige høymesse sted. Straks for høymessen ankom en stor del av St. Ansgars menighet med flere St. Josefs søstre ledsaget av sokneprest Hogenes og den apostoliske prefekt for Nord-Norge Mgr. Wember med buss fra Kristiansand. Den høytidelige levittmesse ble celebrert av prefekt Mgr. Wember med sokneprestene Hogenes og Kielland Bergwitz som diakon og subdiakon. Mgr. Wember holdt festpreken hvori han fremholdt dagens store betydning for oss, ikke bare som et historisk minne om den store begivenhet som fant sted i nadversalen, da alterets hl. sakramente ble innstiftet, men at vi må huske at dette store alltid skjer når en prest uttaler de hellige vigselord over brød og vin. Han talte om Alterets sakramente som det bånd der så innerlighet binner oss katolske kristne sammen i en verden som i dag er så preget av usikkerhet. Hans vakre preken, som jo her bare kan gjengis ganske kort, ble påhørt med stor oppmerksomhet av de tilstedeværende. Etter messen fant så den høytidelige sakramentprosesjon sted. Den foregikk vakker og verdig, med de mange ministranter, ordenssøstre, de to

prester, og de små hvitklede småpiker som strødde blomster foran det Allerhelligste som ble båret av prefekt Mgr. Wember, etterfulgt av deltagere fra de to menigheter. Arendals Ungdomsmusikkorps hadde i år, som vanlig, møtt fram med flere av sine medlemmer og deltok i prosesjonen. Høy-signelse.

Tideligheten ble avsluttet i Kirken med sakramental velsignelse.

Alt på denne festdag var så vakker ordnet og arrangert og vi er sokneprest Kielland Bergwitz og våre søstre meget taknemlige for Deres strev og arbeide for å gjøre denne strålende festdag til så stor glede for oss. Likeledes er vi sokneprest Hogenes og menigheten i Kristiansand taknemlig fordi de ville komme hit og delta med oss i festen. Det var oss ikke minst en stor glede at Nord-Norges overhyrde var med og gjorde sitt til for å kaste glans over dagen.

E. K. N.

Syilling. Vi hadde en herlig Kristi Legemsfest her på Syilling, vakker solskinnsvær, mange gjester utenfra som dannet en lang prosesjon gjennom søstrenes park og skog, kapellet festlig pyntet, blomster, guirlander osv. Festpreken ble holdt av fransiskanerpater Hansen som brakte sine folk med fra Drammen. Søstrene akkompagnerte messen og hele prosesjonen med sin ypperlige sang. Sakramental velsignelse ble gitt etter messen av pastor Ugen, mens pateren bar Sakramentet i prosesjonen og gav velsignelsen fra alteret i skogen og igjen til slutt i kapellet. Det hele gjorde et meget festlig inntrykk og folk flest hadde brakt sin niste med som ble flott supplert av søstrenes kjente gjestfrihet, alle var fornøyet. — også 4 søstre fra Drammen kom med.

U.

Oslo. St. Olavs kirkekor i Oslo, hadde søndag 30. juni en utflukt til Hamar.

Turen startet med buss ca. kl. 6,45 utenfor St. Olavs kirke med 20 glade deltakere, som allerede kl. 10, innfant seg på Hamar. Til høymessen sang koret St. Franciscusmesse av Grau, og forsøkte prestere sitt beste. Etter messen var vi sokneprest Parthes og St. Carl Borromeus-søstrenes gjester. Vi tok pastor Parthes hyggelige prestebolig helt i besittelse, og fant oss svært godt til rette i hans smakfulle stuer. Øyeklinikken ble grundig besiktiget, og forklaring av diverse instrumenter gitt av søster Xavier. — Etter middagen tok vi en tur til Domkirke-odden, og under pastor Parthes veiledning ble de gamle katolske kirkeruiner beskuet. Til foreningslokalet etterpå kom også alle de søstre tilstede som i øyeblikket kunne unnværes på klinikken. Der ble holdt taler, — og sunget av søstrene som av koret (!)

Frk. Ragnhild Carelius satte alles lattermuskler i sving med sin morsomme opplesning, og Rolf Sand gav noen sanger. — Stemningen var hele tiden den som er sangere egen, og det var med tungt hjerte vi måtte ta avskjed med soknepresten og søstrene. På hjemturen ble gjort en stopp ved Eidsvollbygningen, som vi naturligvis besøkte. Turen var overmåte vellykket, — og vi takker hjerteligst soknepresten og søstrene på Hamar for det elskverdige vertskap.

Sekretæren.

Stabekk. Søndag den 30. juni feiret menigheten sin tradisjonelle patronatfest, som begynte med frommesse etterfulgt av barnekommunion, med felles forberedelse, og påfølgende frokost i prestegården. Deretter hadde vi levittmesse med en strålende festpreken av P. Notenboom O.F.M. — Om ettermiddagen var det høytidelig andakt med innvielse til Jesu Hellige Hjerte, forrettet av H.H. Biskopen, assistert av Monsignore Wember og vår egen sokneprest. St. Olavslaget styre hadde sendt ut innbydelser i anledning festen såvel til store som små, og det var gledelig å se at såvidt mange av menighetens unge fulgte oppropet den dagen. Det var stort fram møte til festen i prestegården, og den ble overvært av H.H. Biskopen, Monsignore Wember og P. Bzdyl S.M. Underholdning i form av opplesning ble denne gang besørget av menighetens yngre krefter, og hver især ble belønnet med velfortjent applaus. Et sympatisk islett var også allsangen, som bl. a. innbefattet flere lands nasjonalsanger. Førmannen, herr Wenzel Weber, rettet noen avskjedsord til P. Rommelse S.M. i hvilket han

tolket menighetens varme ønsker om alt mulig godt for ham under ferien i Holland og derpå følgende opphold i Frankrike. Festen ble avsluttet med noen manende ord av Biskopen, i pakt med vår eksklusive Beskytter, hvorpå den biskopelige velsignelse ble tildelt de tilstedeværende.

Sekretæren.

— — og decute

17. MAI I DOMINIKANERKLOSTRET I PARIS. Utdrag av et brev fra frøre Olav Norheim: «Her i klostret S. Jacques var det hyggelig 17. mai, for det ble gjort ekstra stor stas på Mor Norge den dagen. Pater Lutz celebrerte kommunitetsmessen om morgnen med fr. Hallvard (Gottlieb Rieber-Mohn) som en av lysbærerne og undertegnede ved orglet (norsk musikk og «Ja vi elsker» tilslutt). Om formiddagen holdt Pater Avril (underprien) en meget pen tale for Norge og for oss; ved bordet var det blomster og norske flagg ved våre «kuverter», og om ettermiddagen var det fest i novisiatet til ære for Norge. Pater Lutz káserte under stor oppmerksomhet over forholdene og sine erfaringer fra Norge, og jeg spillte endel av Griegs lyriske stykker. Tilslutt ble stemningen så patriotisk at franskmennene reiste seg og sang «La Marseillaise, de sveitsiske brødrene sang sin nasjonalsang og de syriske likeså!»

FØRSTE SVENSKKE DOMINIKANERPATER ETTER REFORMASJONEN.

Kristi Himmelfartsdag kunne Stockholms katolikker glede seg ved en viktig begivenhet for Sveriges Apostoliske Vikariat: Den første svenske dominikanerpater etter Reformasjonen, Pater Hans Gabriel Näsmark, O. P. feiret den dagen sin første hellige messe på svensk grunn ved en levittmesse i Dominikanernes Maria Bebudelse kirke i den svenske hovedstad.

Pater Näsmark gikk over til katolisismen 1933 og trådte 1937 inn i Dominikanerordenen i Frankrike. Han tilbrakte de første studieårene ved l'Institut Catholique i Paris og siden ved Dominikanernes studiekloster i Le Saulchoir. Han ble prestevigslet i juni 1945 i samme klosterkirke — Le Saulchoir — der også hans norske forgjenger Pater Finn Dominique Thorn mottok prestevigslen 1937.

Gud signe hans virke i fedrelandet! Norske katolikker ønsker tillykke! Ad multos annos.

ERKEBISKOPEN AV WESTMINSTER, kardinal Griffin, ble nylig kreert til æresdoktor sammen med president Truman ved Fordham University i New York som ledes av jesuitterne. Kardinalen var siden Presidentens gjest i Det Hvite Hus hvor de drøftet verdenskrisen i matspørsmålet.

HELE DET KATOLSKE AMERIKA ser fram til den 7. juli i år, da for første gang en amerikansk borger vil bli erklært hellig. Det gjelder den italiensk fødte Mother Cabrini, som døde i Chicago 1917. Før hun hadde kommet til Amerika hadde hun bl. a. grunnlagt et kloster i London for misjonssøstrene av Jesu Hjerte. Ingen tidligere helgen — ikke engang Theres av Lisieux — er noengang blitt så tidlig stadfestet av Kirken som Moder Frances Xavier Cabrini. Fra hennes dødsdag til beatifikasjonen gikk litt mer enn 20 år, og nå mindre enn 10 år senere vil hun bli erklært for helgen. De siste kanoniske instanser ble gått gjennom ved det åpne konsistorium som nylig ble holdt i St. Peterskirken. — Også andre helgenerklæringer vil finne sted den 7. juli.

HOYTIDELIGHETENE I FATIMA. Alle Portugals klokker ringte og fra fly ble det kastet blomster ned over pilgrimene som var strømmet sammen i et antall av omtrent en halv million, da den pavelige legat mandag 13. mai satte en gylden krone på statuen av Vår Frue av Fatima. I anledningen holdt Paven en tale over Vatikanets kringkastning. Han manet de portugisiske katolikker til ikke å stå likegyldige i den pågående kamp mot det onde, men verge seg mot det og gå tappert inn for det gode. Den hellige Far minnet om at han alt for fire år siden, mens krigen

ennå raste, hadde hatt blikket festet på Fatima, der en feiret 25-årsdagen for åpenbaringen av Guds Mor. Paven understreket den store andakt som det portugisiske folk nærer til den hellige Jomfru og som sikkert har bidratt til at Portugal ble spart for den skrekkeligste av alle kriger. Etter å ha oppmuntret portugiserne til å takke den hellige Jomfru for beskyttelsen og ved hennes forbønn be for at freden må bli gjenopprettet og ruinene bygd opp igjen ellers i verden, lyste han velsignelsen over Portugals folk.

Det danske Katolske Pædagog-forbund vilde i Aar gerne indbyde norske katolske Pædagoger til at deltage i Pædagog-Retræten paa Rygaard, (Assumptionsklostret) Bernstorfsvej 54, Hellerup pr. København d. 3. August Kl. 18,30. — 8. August Kl. 10. Pastor Hubert Messerschmidt leder. Det koster 20 Kr. for de 4 Dage. Lagner + Haandklæde bedes medbragt. Tilmelding: Priorinden, Notre Mére, Rygaard, Bernstorffsv. 54, helst inden 15. Juli.

Eise Holst.

RADIO VATICANA kringkastet siste uke innholdet av en artikkel i Osservatore Romano om den terror og forfølgelse som hersker i Albania.

Alle misjonærer og nonner av italiensk nasjonalitet er blitt utvist, elementære borgerlige og menneskelige rettigheter blir tilsidesatt og landets nåværende regjering viser et virkelig hat overfor alt religiøst, framfor alt overfor det katolske.

Provinsialen for jesuittene i Albania og rektoren for seminaret i Skutari er blitt henrettet, fordi de ikke kjente til den virksomhet seks seminarister hadde drevet ved å utgi anti-kommunistiske brosjyrer.

Katolske kirker er blitt beslaglagt og blir brukt som regjeringsbygninger.

DET KATOLSKE UNIVERSITETET i Ottawa, Canada, teller ca. 300 professorer.

ANTALLET AV KATOLIKKER i England er nå 2 500 000 mot 2 350 000 i 1937.

6000 STUDENTER FRA PARIS UNIVERSITETET har holdt sin påskekommunion i Notre Dame.

I PARIS har der vært et stort internasjonalt stevne av katolske unge piker av middelstanden. Der møtte 10 000 piker fra 16 forskjellige nasjoner.

I NOTRE DAME-KIRKEN I PARIS ble der 26. mai for første gang holdt gudstjeneste for lamme. Messen ble lest av den lamme prest Jean Massin. I Frankrike er det 200 000 lamme, hvorav 80 000 under 30 år.

SEMINARET FOR SENE PRESTEKALL, St. Jean ved Changy i Seine og Marne, har på grunn av manglende midler ikke kunnet ta imot ca. 100 repatrierte, som under sitt opphold i leirene hadde felt kall til prestestanden.

NEDERLAND har ikke mindre enn 25 religiøse ordener og kongregasjoner som regelmessig sender ut misjonærer til nesten alle misjonsområder. Det er knapt noen misjon i verden som ikke har nederlandske misjonærer, menn eller kvinner. Hvilken betydelig plass de inntar i den internasjonale misjonærhær kan vi se av følgende statistikk for 1927: Av 1 million katolikker i byene hadde Italia 21 misjonærer, Frankrike 75, Belgia 110 og Nederland 300.

I 1940 hadde Nederland 1 misjonær på 565 katolikker.

VÅRE på søn- og helligdager KIRKER

Liturgisk
kalender:

O S L O

St. Olavs kirke, Akersvegen 1.
Soknepresten, telefon 14 161.

Fromesse kl. 8,00
Høgmesse kl. 11,00
Aftengudstjeneste kl. 19,00.

St. Hallvards kirke, Urtegt. 29.
Fransiskanerne, telefon 80 868.

Fromesse kl. 8,00
Høgmesse kl. 10,30
Aftengudstjeneste kl. 17.

St. Dominikus kirke, Neuberggt. 15.
Dominikanerne, telefon 42 324.

Fromesse kl. 8,15
Høgmesse kl. 10,30
Aftengudstjeneste kl. 18,00.

Jesu Hjerter kapell, Nyveien 17,
Stabekk.

Soknepresten, telefon 37 735.

Fromesse kl. 9,05
Høgmesse kl. 10,45
Aftengudstjeneste kl. 17,45.

Grefsen kapell, Gladsveg 23.
Prestegården, telefon 74 590.

Høgmesse kl. 9,30
Aftengudstjeneste kl. 17,00.

Vår Frue Villas kapell, Montebello,
Smestad.

Prestegården, telefon 58 121.

Høgmesse kl. 9,00
Aftengudstjeneste kl. 17,00.

ARENDAL:

St. Franciskus kirke, Tyholmen.
Soknepresten, telefon 2 209.

Fromesse kl. 8,00
Høgmesse 10,45
Aftengudstjenesten bortfaller i som-
mertiden.

BERGEN:

St. Pauls kirke, Christiesgt. 16.
Soknepresten, telefon 15 410.

Fromesse
Høgmesse
Aftengudstjeneste (bortfaller i som-
mertiden).

DRAMMEN:

St. Laurentius kirke, Cappelensgt.
Soknepresten, telefon 2 019.

Fromesse kl. 8,00
Høgmesse kl. 10,30
Aftengudstjenesten bortfaller i som-
mertiden.

FREDRIKSTAD:

St. Birgitta kirke.
Soknepresten, telefon 1 438.

Fromesse
Høgmesse
Aftengudstjenesten bortfaller i som-
mertiden.

HALDEN:

St. Peter kirke, Kr. V.s plass 1.
Soknepresten, telefon 1 168.

Fromesse kl. 8,00
Høgmesse kl. 10,30
Aftengudstjenesten bortfaller i som-
mertiden.

HAMAR:

St. Torfinn kirke, Torvgaten 113.
Soknepresten, telefon 1 751.

Fromesse kl. 8,00
Høgmesse kl. 10,30
Aftengudstjeneste kl. 18.

HAUGESUND:

St. Josef kirke, Haraldsgt.
Soknepresten, telefon 3 195.

Fromesse kl. 8,30
Høymesse kl. 11,00
Aftengudstjenesten bortfaller i som-
mertiden.

HØNEFOSS:

St. Theresia kirke, Vesterntangen
Soknepresten, telefon 266.

Fromesse kl. 8,00
Høgmesse » 10,30
Aftengudstjenesten bortfaller i som-
mertiden.

KRISTIANSAND S.:

St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3.
Soknepresten, telefon 4 225.

Fromesse kl. 8,00
Høgmesse » 10,30
Aftengudstjenesten bortfaller i som-
mertiden.

PORSGRUNN:

Vor Frue kirke, Olavsgt. 19.
Soknepresten, telefon 644.

Fromesse kl. 8,00
Høgmesse » 10,30
Aftengudstjenesten bortfaller i som-
mertiden.

STAVANGER:

St. Svithun kirke, Dronningsgt. 8.
Soknepresten, telefon 25 534.

Fromesse kl. 8,00
Høymesse kl. 10,30
Aftengudstjenesten bortfaller i som-
mertiden.

Søndag 14. juli. 5. søndag etter
pinse. Ep. 1. Pet. 3, 8—15. Ev.
Mat. 5, 20—24.

Mandag: Henrik, keiser (972—
1024).

Tirsdag: Vår Frue av Karmel.
Onsdag: Aleksius, bekjenner (350
—417).

Torsdag: Kamillus av Lellis, be-
kjenner (1550—1614).

Fredag: Vincens av Paul, ordens-
stifter (1576—1660).

Lørdag: Hieronymus Emiliani,
bekjenner (+ 1537).

Søndag 21. juli. 6. søndag etter
pinse. Ep. Rom. 6, 3—11. Ev. Mark.
8, 1—9.

Mandag: Maria Magdalena, den
botferdige

Tirsdag: Apollinaris, biskop og
martyr (+ ca. 75).

Onsdag: Vigilien for apostl. Ja-
kob d. e. (+ 44).

Torsdag: Apostlen Jakob d. e.

Fredag: Anna Marias mor.

Lørdag: Maria lørdagsmesse.

Søndag 28. juli. 7. søndag etter
pinse. Ep. Rom. 6, 19—23. Ev.
Mat. 7, 15—21.

Mandag: Olav, konge og martyr,
Norges vernehelgen (995—1030).

Tirsdag: 2. dag i Olavsoktaven.

Onsdag: Ignatius av Loyola, or-
densstifter (1491—1556).

Torsdag: Apost. Petri lenkefest.

Fredag: Alfons Maria av Li-
gouri, kirkelærer (1696—1787).

Lørdag: Hl. Stefans relikviefest,
Kirkens første martyr.

Søndag 4. august: Høytidelighol-
delse av Olavsfesten.

SYLLING:

St. Hallvard kapell.

Presteboligen, telefon 9 028.

Fromesse

Høgmesse

Aftengudstjeneste.

TØNSBERG:

St. Olavs kapell.

Soknepresten, telefon 2 258.

Fromesse kl. 8,00

Høgmesse kl. 10,30

Erindringsliste:

Menighetspleiens kontor
er lukket i ferien.

St. Olavs Forlag

Pater Boers: «**Katolsk praksis**». Kr. 7,00.

Fåes også hos Cammermeyer og Concentra, Akersgt. 61.

Pater Lutz: «**Kjenn din religion**»
Kr. 6,00.

Tidligere utkommet:

Pastor Sund: «**Nærmere Gud**».
Kr. 1,50.

Pater Leo van Eekeren:
«**Det kristelige ekteskap og cølibat.**»
Kr. 1,00.

«**Bønnebok for katolske kristne.**»
Kr. 7,50.

Pater Thorn: «**Kristen enhet.**»
Kr. 1,00.

Pater Dr. J. van der Burg:
«**Det katolske trosprinsipp sammenliknet med det protestantiske.**»
Kr. 2,50.

«**Det bibelske Skriftemål.**»
Kr. 1,00.

Dessuten flere opplysende brosjyrer, samt katolske skolebøker.

Et lommekrasifiks
funnet på gaten. Fåes ved henvendelse St. Josephs Institutt, Akersveien 4.

ST. OLAV

KATOLSK UKEBLAD

REDAKTØR:

E. DITHMER-VANBERG

REDAKSJON OG EKSPEDISJON:

Akersvegen 5 I. Telefon 23 743.

ST. OLAVS EKSP. OG FORLAG:

Kl. 10—15, unntatt onsdag.

Utbetalinger kun tirsd. kl. 13—14.

ABONNEMENTSPRIS: kr. 2,50 pr.

kvartal, for utlandet + avisporto.

ABONNEMENT tegnes i ekspedisjonen og på ethvert postkontor.

ANNONSER må være innsendt innen søndag aften.

MANUSKRIPTER må være innsendt innen fredag aften.

Innkomet til barnas ferieopphold

M. Barra kr. 50 — fru Annie Pettersen 50 — N. N. 10 — fru A. MaMrkert 50, fru Augusta Lund 5, — fru Alice Holm-Hansen 10, frk. Forslund 25, — N. N. 5, — St. Elisabeth-søstrene 50, — G. Geist 50, N. N. 15, — A. Plessel 30, — G. Nipper 50, — N. N. 20, — frk. Maria Müller 10, — fru Cath. Christensen 10, — E. Ø. 25, — frk. A. Kjellerøe-Hansen 25, — C. P. Wright 100, — fru Sigrid Undset 100, — frk. Adelaide Jørgensen 20, — N. N. 10, — frk. Marie Knudtzon 50, — Ialt kr. 770. Tidligere innkommet kr. 292,50. Tilsammen kr. 1 062,50.

Mulige bidrag mottas framdeles med takk hos sokneprestene.

St. Gudmunds legat

Til opphold ved katolske skoler for barn fra ubemidlede katolske hjem i Norge.

Søknader (med anbefaling fra vedkommendes sokneprest) bes sendt snarest til Prioeren for Dominikanerne, Neuberggaten 15, Oslo.

Norsk Katolsk Ungdomsvern for kvinner

Gjørstadgt. 8.

Kontortid hver dag fra kl. 10—12.

Arbeidsformidling. Veiledning m. h. t. utdanning, reiser osv. «Reisefører» utdeles. — I hospiset erholdes losji for kortere tid. Kr. 1.— pr. døgn.

Gi dine brukte frimerker

til Katolsk Ungdomsvern, Gjørstadgt 8 — eller

St. Olavs ekspedisjon.